

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA
VALSTYBINĖS MIŠKŲ TARNYBOS DIREKTORIUS

ĮSAKYMAS
DĖL VI VALSTYBINIŲ MIŠKŲ URĖDIJOS VIDINĖS MIŠKOTVARKOS
PROJEKTŲ PATVIRTINIMO

2019 m. birželio ~~10~~ d. Nr. ~~167~~ 19-V
Kaunas

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 14 straipsnio 3 dalimi ir Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. D1-406 „Dėl Miškų tvarkymo schemų ir Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“, 20, 22-23 punktais:

1. Tvirtinu:

1.1. VI Valstybinių miškų urėdijos patikejimo teise valdomų Biržų regioninio padalinio administruojamų valstybinės reikšmės miškų vidinės miškotvarkos projektą 2019-2028 metams;

1.2. VI Valstybinių miškų urėdijos patikejimo teise valdomų Panevėžio regioninio padalinio administruojamų valstybinės reikšmės miškų vidinės miškotvarkos projektą 2019-2028 metams;

1.3. VI Valstybinių miškų urėdijos patikejimo teise valdomų Joniškio dalies (nuo 2018-01-08 iki 2019-01-01 buvusio Pakruojo regioninio padalinio) regioninio padalinio administruojamų valstybinės reikšmės miškų vidinės miškotvarkos projektą 2019-2028 metams;

1.4. VI Valstybinių miškų urėdijos patikejimo teise valdomų Rokiškio dalies (nuo 2018-01-08 iki 2019-01-01 buvusio Kupiškio regioninio padalinio) regioninio padalinio administruojamų valstybinės reikšmės miškų vidinės miškotvarkos projektą 2019-2028 metams.

2. N u r o d a u:

2.1. vidinės miškotvarkos projektų santraukas skelbti Valstybinės miškų tarnybos interneto svetainėje;

2.2. patvirtintus vidinės miškotvarkos projektus registruoti Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrė.

3. VI Valstybinių miškų urėdijos Biržų, Panevėžio, Joniškio dalies (nuo 2018-01-08 iki 2019-01-01 buvusio Pakruojo regioninio padalinio), Rokiškio dalies (nuo 2018-01-08 iki 2019-01-01 buvusio Kupiškio regioninio padalinio) regioninių padalinių vidinės miškotvarkos projektus (originalus) saugoti Valstybinės miškų tarnybos Miškų kadastro skyriaus archyve Pramonės pr. 11A, Kaunas.

Direktorius

Albertas Kasperavičius

Inga

**VĮ VALSTYBINIŲ MIŠKŲ URĖDIJOS PATIKĖJIMO TEISE VALDOMŲ JONIŠKIO
REGIONINIO PADALINIO DALIES (NUO 2018 M SAUSIO 8 D. IKI 2019 M. SAUSIO 1 D.
BUVUSIO PAKRUOJO REGIONINIO PADALINIO) ADMINISTRUOJAMŲ MIŠKŲ**

VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO

S A N T R A U K A

Vienas svarbiausių VĮ Valstybinių miškų urėdijos tikslų yra miško išteklių išsaugojimas ir gausinimas vadovaujantis visuotinai pripažintais tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principais. Įmonė valstybinius miškus valdo patikėjimo teise, jais disponuoja įstatymų nustatyta tvarka.

Vidinės miškotvarkos projektas parengtas VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų ir naudojamų miškų daliai Joniškio regioninio padalinio nuo 2018 m. sausio 8 d. iki 2019 m. sausio 1 d. buvusiam Pakruojo regioniniam padaliniui (toliau – Regioninio padalinio administruojami miškai), vadovaujantis VĮ Valstybinių miškų urėdijos direktoriaus 2018-01-12 įsakymu Nr. ĮS-95 „Dėl vidinės miškotvarkos projektų parengimo“. Patvirtinus šį projektą pagal jo sprendinius miškai bus tvarkomi, naudojami ir atkuriami ateinančius dešimt metų.

Projektavimas atliktas naudojant 2017 m. valstybinės miškų inventorizacijos duomenis, kurie apibūdina medynų taksacinius rodiklius (rūšinę sudėtį, amžių, aukštį, skalsumą, tūrį ir kt.), dirvožemio sąlygas, pomiškio ir trako kiekį, miškų sanitarinę būklę. Projekte taip pat įvertinta 2008-2017 metais vykdyta miško ūkinė veikla, patikslintos saugotinių augalų ir gyvūnų radavietės, gamtos ir kultūros vertybių vietos, aprašyti rekreaciniai objektai bei remiantis visais surinktais duomenimis suprojektuotos ūkinės priemonės artimiausiam dešimtmečiui.

Miškų inventorizacijos darbai atlikti vadovaujantis Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcija, patvirtinta Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus 2010 m. sausio 14 d. įsakymu Nr. 11–10-V „Dėl Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijos patvirtinimo“, sklypiniu metodu, naudojant aerofotografavimo medžiagą – 2015 m. spektrozonines aerofotonuotraukas ir jų pagrindu sudarytus ortofotografinius žemėlapius. Lauko darbų metu natūroje nustatyta:

- medynų taksaciniai rodikliai (rūšinė sudėtis, amžius, aukštis, skalsumas, tūris ir kt.);
- augaviečių tipai (dirvožemio sąlygos);
- pomiškis ir trakas;
- miškų sanitarinė būklė.

Atliktas vykdytos miško ūkinės veiklos įvertinimas (pagrindinių neplynų kirtimų, ugdymo kirtimų, miško želdinių) ir suprojektuotos ūkinės priemonės kitam vykmečiui. Taip pat patikslintos saugotinių augalų ir gyvūnų radavietės, gamtos ir kultūros vertybių vietos, aprašyti rekreaciniai įrenginiai.

Svarbiausi VĮ Valstybinių miškų urėdijos regioninio padalinio ūkio tikslai yra miško išteklių išsaugojimas ir gausinimas vadovaujantis visuotinai pripažintais tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principais, visuomenės informavimas apie regioninio padalinio miškus, jų būklę ir tvarkymą, miškų naudojimo rekreacinėms reikmėms intensyvinimas, racionalus, tolygus ir nepertraukiamas miško išteklių naudojimas bei miškų produktyvumo didinimas, auginamos medienos kokybės gerinimas, miškų ūkio ekonominio efektyvumo didinimas, miškų ekosistemų tvarumo užtikrinimas, biologinės įvairovės išsaugojimas ir gausinimas bei miškų sanitarinės ir priešgaisrinės apsaugos gerinimas, ūkininkavimo saugomų teritorijų miškuose reglamentavimas pagal šių teritorijų tikslus bei uždavinius, visuomenės bendrųjų su miškais susijusių reikmių tenkinimas regiono ir šalies lygiu.

Siekiant šių tikslų įgyvendinimo miškotvarkos darbų ir projekto rengimo metu sprendžiami tokie pagrindiniai uždaviniai ir naudojamos tokios priemonės:

Miškų išteklių inventorizavimas regioninio padalinio teritorijoje sklypiniu metodu, kiekybinių bei kokybinių miškų našumo, ūkinės bei gamtinės būklės rodiklių nustatymas;

Saugomų teritorijų ir gamtos bei kultūros vertybių inventorizavimas regioninio padalinio teritorijoje ir priemonių jų apsaugai numatymas;

Miškų ūkio veiklos per praėjusį vyktmetį analizė bei įvertinimas;

Miškotvarkos projekto, pagal kurį organizuojamas miškų ūkis ir atliekami visi miškų naudojimo, atkūrimo bei miško žemių tvarkymo darbai artimiausią dešimtmetį, parengimas.

Regioninio padalinio teritorijoje inventorizuotas bendras visų nuosavybės ir valdymo formų miškų plotas yra 30,27 tūkst. ha, iš jo 29,76 tūkst. ha yra miško žemė. Teritorijos miškingumas – 21,2 proc. Regioninis padalinys administruoja 18,49 tūkst. ha miškų, iš jo miško žemė sudaro 18,32 tūkst. ha, tai yra 61,6 proc. bendro miškų ploto.

REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMŲ MIŠKŲ RODIKLIAI

Regioninio padalinio administruojami miškai (18495 ha) suskirstyti į šešias girininkijas: Linkuvos, Sukmedžio, Gedžiūnų, Pakruojo, Klovainių, Rozalimo. Vidutinis girininkijos plotas yra 3,08 tūkst. ha. Miškai suskirstyti į 643 kvartalus, o kvartalai – į 10799 taksacinius sklypus. Vidutinis kvartalo plotas – 28,8 ha, taksacinio sklypo plotas – 1,7 ha.

Miškai pagal ūkininkavimo tikslus ir pagrindinę funkcinę paskirtį priskirti miškų grupėms: II grupės (ekosistemų apsaugos ir rekreaciniai miškai) sudaro 5,2 proc. (967,7 ha), III grupės (apsauginiai miškai) – 1,5 proc. (276,5 ha) ir IV grupės (ūkiniai miškai) – 93,3 proc. (17250,6 ha) ploto. I grupės (rezervatinių) miškų regioninio padalinio administruojamuose miškuose nėra.

Mišku apaugusi žemė (medynai) sudaro 16808,9 ha, iš jų 36,5 proc. medynų yra kultūrinės kilmės (įveisti arba atkurti želdinant). Neapaugusių miškų plotų yra 839,1 ha (5,0 proc. miško žemės ploto), iš jų 614,7 ha kirtavietės, 100,1 ha – miško aikštės, 38,5 ha – žemė skirta miškui įveisti ir 83,1 ha – žuvę medynai. Ne miško žemės yra 175,3 ha (0,9 proc. bendro ploto), iš jų grioviai, kanalai – 66,8 ha, trasos (platesnės nei 10 m.) – 19,5 ha, pelkės – 75,1 ha ir kt.

Bendras medynuose sukauptas tūris yra 3,16 mln. m³. Vidutinis medynų tūris hektare – 188 m³, brandžių medynų – 282 m³. Regioninio padalinio administruojamuose miškuose vidutiniškai kasmet priauga 6,96 m³/ha medienos. Vidutinis medynų skalsumas yra 0,72, vidutinis visų medynų amžius – 44 metai.

Tarp medynų vyrauja beržynai, kurie sudaro 41,6 proc. visų medynų ploto. Nemažą dalį medynų sudaro eglynai – 28,5 proc., juodalksnynai – 7,3 proc. ir drebulynai – 10,2 proc. iš kietųjų lapuočių ažuolynams tenka 3,8 proc. ir uosynams – 1,9 proc. Minkštųjų lapuočių medynai sudaro 62,5 proc., didžiąją dalį jų sudaro beržynai - 66,6 proc., juodalksnynai – 11,7 proc. ir drebulynai – 16,3 proc..

Medynai pagal brandumo grupes III ir IV grupių miškuose pasiskirsto taip: jaunuolynai sudaro 44 proc., pusamžiai – 20 proc., bręstantys – 8 proc. ir brandūs – 28 proc. ploto, iš jų perbrendusių yra 28 proc.

Vyrauja laikinai užmirkusios, labai derlingos augavietės (52,1 proc.). Užmirkusios ir pelkinės augavietės sudaro 18,4 proc., iš jų nusaustos - apie 8,4 proc. ploto.

Regioninio padalinio administruojamoje veiklos teritorijoje yra įsteigta 6 valstybiniai ir 1 savivaldybių draustiniai, taip pat Gedžiūnų miško biosferos poligonas. Padalinio teritorijoje yra biologinę įvairovę saugančios „Natura 2000“ teritorijos – viena paukščių apsaugai svarbi teritorija (PAST) ir viena vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus (BAST).

Regioninio padalinio administruojamuose miškuose saugomos teritorijos užima 7042,4 ha arba 38,1 proc. miškų ploto. „Natura 2000“ teritorijose prižiūrimų miškų yra 6,5 tūkst. ha.

MIŠKO ŪKINĖS VEIKOS 2008–2017 METAIS ANALIZĖ

Miškotvarkos projekte pateikta 2007 m. miškotvarkos suprojektuotų ūkinių priemonių apimtis 2008 – 2017 metams, jų įvykdymo analizė ir įvertinimas. Analizuojant ūkinę veiklą panaudoti ir 1998 m. miškotvarkos duomenys. Išvados suformuluotos atlikus valstybinės reikšmės miškų rodiklių analizę, o atskirais atvejais apimant ir visus miškus (miško apsauga, medžioklės ūkis).

Miško plotų kaita. Regioninio padalinio administruojamų miškų plotas palaipsniui didėja perduodant valstybinius miškus ir žemės ūkio žemes netinkamas žemės ūkiui. Miškų plotas per vykmetį padidėjo 276 ha nuo 18219 ha iki 18495 ha. Miško žemės plotas padidėjo 354 ha, sumažėjo medynų plotas 12 ha. Padidėjo mišku neapaugęs plotas 266 ha. 2007 m. sklypinės miškų inventorizacijos duomenimis šis plotas užėmė 573 ha, o 2017 m. - 839 ha

Miškų rūšinės sudėties kaita. Sklypinės miškų inventorizacijos duomenys rodo medynų rūšinės sudėties kaitą. Spygliuočių plotas padidėjo 790,9 ha (pušynų sumažėjo 0,2 proc., eglynų padidėjo 4,3 proc.), minkštųjų lapuočių plotus kasmet papildoma naujai prijungiami miškų plotai, beržynų padidėjo 1,5 proc., juodalksnynų – 2,5 proc., baltalksnynų – 0,2 proc. Labai teigiami pokyčiai medynų rūšinės sudėties kaitoje yra Ažuolynų ploto padidėjimas 210,9 ha ir drebulynų ploto sumažėjimas net 413,5 ha.

Medynų struktūra. Esama medynų amžiaus struktūra III – IV miškų grupių medynuose nepalanki tolydiniam medienos naudojimui. Šių grupių miškuose pagal plotą jaunuolynai užima 44 proc. visų medynų ploto. Pusamžių medynų yra 20 proc., pribrešančių – 8 proc. ir brandžių bei perbrendusių medynų ploto – 28 %, perbrendusių medynų III ir IV grupių miškuose yra 7,7 proc. nuo bendro medynų ploto. Iš visų brandžių medynų 28 proc. yra perbrendę, perbrendusių medynų per dešimtmetį padidėjo 79 ha. tai yra neigiamas medynų struktūros pasikeitimas. Brandžių medynų plotas III ir IV miškų grupių miškuose per vykmetį sumažėjo 61 ha.

Medynų tūrio kaita. 2017 m. miškų inventorizacijos metu nustatytas 9 m³/ha didesnis tūris visų medynų vidutinis tūris (dabar 188 m³/ha, o buvo 179 m³/ha, 0,9 m³/ha per metus), tai rodo, kad miškai tvarkomi prisilaikant tvaraus miško koncepcijos. Didėjant medynų vidutiniam tūriui, didėjo ir miškuose sukauptos medienos kiekis. Medynų tūriai viename hektare III ir IV miškų grupės miškuose padidėjo, 7 m³. Brandžių medynų tūris yra vienas iš svarbesnių miškininkavimo kokybės rodiklių. Brandžių medynų tūriai viename hektare, abiejose miškų grupėse, vidutiniškai padidėjo 27 m³, labiausiai tūriai padidėjo P – 74 m³, J – 37 m³, D - 65 m³, E- 55 m³. o sumažėjo tūriai tik U, B, A. Inventorizacijos metu nustatytas visų brandžių medynų vidutinis tūris 1 ha siekia 282 m³/ha, tai yra padidėjo 9 m³/ha, buvo 273 m³/ha.

Miško kirtimų analizė. Miškotvarka 2008 m. regioniniame padalinyje suprojektavo kirtimo apimtis neviršijančias metinį bendrąjį medienos prieaugį (82,1 %) iš 1 ha iškertant po 5,1 ktm bendro arba 4,3 ktm likvidinio tūrio (pagrindiniais – 3,1 ktm.). 4 grupės miškuose naudojimas iš 1 ha bendrojo prieaugio naudojimo procentas yra 86,1 proc., 3 grupės miškuose – 77,9 proc., o 2-os grupės miškuose tik 30,7 proc. Iš 1 ha mišku apaugusio ploto iškiršta – 4,78 m³ likvidinio tūrio. Pagrindiniai kirtimai turėjo sudaryti apie – 73,3 proc., ugdomieji – 7,6 proc., sanitariniai – 17,4 proc., specialieji

(kiti) kirtimai – 1,7 proc. bendro iškertamo likvidinio tūrio. Per vykmetį kirtimų apimtis viršyta 12 proc. Pagrindinių miško kirtimų metinė apimtis viršyta 10,6 proc. Tokį projektuotos apimties didėjimą lėmė, papildomai iškertami plotai miško, dėl dolomito karjerų plėtros Pakruojo rajono teritorijoje. Vidutiniškai per metus pagrindiniais kirtimais kiršta 58,4 tūkst. m³ likvidinės medienos, o projektuota kiršti 52,8 tūkst. m³ likvidinės medienos. Vykdamas ugdomuosius kirtimus buvo vadovaujama miškotvarkos projekte nustatytais ugdomųjų kirtimų apimtimis.

Miško atkūrimas. Per 2008-2017 m. plynai iškiršta 2727,6 ha medynų. Želdinta 60,3 proc. kirtaviečių, savaimė atžėlė 18 proc., dar neatkurtos kirtavietės sudaro 21,6 proc. ploto. Paskutinio vykmečio žolinių įvertinimas: plynose kirtavietėse paliktose želti vyrauja atžėlimas beržais 63,6 proc., juodalksniais 14,8 proc., drebulėmis 19,6 proc., spygliuočiais ir kietaisiais lapuočiais 1,1 proc.. Atžėlę jaunuolynai yra mišrūs, ugdymo kirtimais bus formuojami tikslinių medžių rūšių medynai. Per dešimtmetį regioninio padalinio administruojamuose miškuose įveista 2109,7 ha želdinių. Pagal būklę geri želdiniai užima 70,1 proc., patenkinami – 29,7 proc., blogi – tik 0,2 proc.. Žuvusių želdinių nėra. Želdintos rūšys vyrauja 97,8 proc. plote. Sklypų, kuriuose vyrautų atžėlusios lapuočių rūšys yra tik 0,6 proc. (12,5 ha). Po laja likusių želdinių ir polajinių želdinių yra 1,6 % (3,3 ha). Miškų inventorizacijos metu 2007 m. nustatyta, kad gerų želdinių buvo 35,5 proc., patenkinamų – 65,2 proc. ir 2 proc. blogų želdinių, žuvusių 0,3 proc. Želdinimo darbų kokybė, palyginus su ankstesniu dešimtmečiu yra geresnė.

Miško rekreacija. Didžioji dalis teritorijos, į kurią patenka regioninio padalinio administruojami miškai, priskiriama žemiausiam perspektyvinės plėtros lygmeniui. Šiuo metu rekreacinė infrastruktūra administruojamuose miškuose, atsižvelgiant į tai, kad didžioji dalis yra mažai rekreacijai tinkami, yra gana gerai išvystyta. Gerinant poilsavimo sąlygas miškuose padalinio pastangomis įrengta per 23 įvairios paskirties rekreacijos objektų (6 poilsia vietės, 14 atokvėpio vietos, 1 pėsčiųjų rekreacinis takas 1 apžvalgos aikštelė ir 1 žaidimų aikštelė.). Objektai visuomenės intensyviai naudojami, todėl dalis susidėvėję, reikalingi priežiūros ir remonto darbai. Geriausiai rekreacinė infrastruktūra išvystyta Rozalimo ir Pakruojo girininkijose.

Priešgaisrinė apsauga. Regioninio padalinio teritorijoje, visų inventorizuotų miškų pirmos degamumo klasės yra 14 proc., antros – 15 proc., trečios – 71 proc., vidutinė degamumo klasė yra 2,6. Regioninio padalinio administruojamuose miškuose pavojus kilti gaisrams truputį didesnis – 19 proc. pirmos degamumo klasės miškų, antros – 16 proc. ir trečios – 65 proc. Regioninio padalinio administruojamuose miškuose vidutinė degamumo klasė yra 2,4. Aukščiausias miškų degamumas yra Sukmedžio (2,2 klasė) ir Gedžiūnų, Rozalimo girininkijose (2,4 klasė), mažiausia degamumo klasė Linkuvos (2,6 klasė) girininkijoje. Padalinio teritorijoje per dešimtmetį įvyko tik 5 gaisrai, kurių metu išdegė 12,77 ha miško. Regioninio padalinio administruojamuose miškuose įvyko 2 gaisrai, kurių metu išdegė 0,07 ha miško.

Miškų sanitarinė būklė. Sanitarinė būklė regioniniame padalinyje gana gera, laiku likvidavus vėjavartas bei pradėjusius džiūti eglynus 2017 m. įvairių faktorių pažeistų medynų židinių neliko. Dėl gaisrų padarytų pažeidimų medynų nežuvo. Inventorizuota 62,89 tūkst. m³ sausuočių ir virtelių (2 proc. nuo viso medynų tūrio). Natūralus metinis tūrio atkritimas padalinyje sudaro 4,0 tūkst. m³. Padalinio administruojamoje teritorijoje ligų ar kenkėjų pakenktų didelių miško plotų 2017 metais nebuvo.

Medžioklėtvarka. Medžioklės ūkio rodikliai vertintini prieštarigai, ypač per ilgesnį laikotarpį. Didelis elnių tankumo didėjimas nuo 1970 metų padarė didelę žalą eglynams bei antrajam eglių ardui. Elnių žvėrių gausa 2017 m. beveik 4,7 kartus viršija leistiną teritorijos talpą. Regioninio padalinio administruojamuose miškuose elnių žvėrių pažeistų medynų nustatyta 1091,1 ha (6,5 proc. viso medynų ploto). Dauguma pažeidimų, tai ankstesnių metų pažeidimai.

Miškų sertifikavimas. Regioninio padalinio administruojami miškai sertifikuoti 2004 m. Miškų sertifikavimas atliekamas kas penki metai, resertifikavimą ir kasmetinius auditus atliko UAB „NEPCon LT“. Nuo 2019 m. sausio 1 d. parduodamai medienai naudojamas Joniško sertifikato kodas. 2019 m. liepos pabaigoje bus atliekamas bendras miškų resertifikavimas. Tai garantas, kad ūkininkaujama pagal tarptautinius reikalavimus – išsaugojant ir gausinant miško išteklius visuotinai pripažintais tvaraus ir darnaus miškų ūkio principais, subalansuojant ekonomines, ekologines ir socialines miškų funkcijas.

ŪKINIŲ PRIEMONIŲ PROJEKTAS ARTIMIAUSIAM DEŠIMTMEČIUI

Miško kirtimų apimtys apskaičiuotos ir kirtimai išdėstyti vadovaujantis teisės aktais ir 2017 m. miškų inventorizacijos duomenimis. Apskaičiuota miško kirtimų apimtis aprobuota 2018-11-22 d. Miškotvarkos mokslinėje-techninėje taryboje. Pagrindinių miško kirtimų apimtis apskaičiuota vadovaujantis Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodika, o kirtimai išdėstyti teritorijoje vadovaujantis Miško kirtimų taisyklėmis. Metinis naudojimas apskaičiuotas 2017 m. miškų inventorizacijos duomenų pagrindu. Pagrindinių kirtimų projektas parengtas pirmajam penkmečiui, po to, aktualizavus duomenų bazę, kirtimai bus suprojektuoti kitam penkmečiui. Ugdymo kirtimų būtinumas nustatytas miško sklypams pagal miškininkystės reikalavimus. Sanitarinių kirtimų apimtis apskaičiuota pagal medynuose natūraliai iškrentančios medyno tūrio dalies procentą ir koreguojant kirtimo normą pagal miškotvarkos metu nustatytą sausuolių ir virtuolių kiekį

Metinis medienos naudojimas sudaro 75,5 tūkst. m³ likvidinės medienos. Pagrindiniam naudojimui tenka 74,8 proc., ugdymo kirtimams – 13,7 proc., sanitariniams kirtimams – 8,9 proc., kitiems kirtimams – 2,6 proc. bendro naudojimo.

Vadovaujantis VĮ Valstybinių miškų urėdijos direktoriaus 2018-11-14 įsakymu Nr. ĮS-454 „Dėl 2019 m. numatytų kirtimų nevykdymo natūralių buveinių apsaugai svarbiose teritorijose“, pagrindiniai miško kirtimai II miškų grupės miškuose ir Buveinių apsaugai svarbiose teritorijose (BAST) esančiose sklypuose, kuriuose inventorizuotos miško buveinės, neprojektuoti. Vadovaujantis šiuo įsakymu taip pat apribotas pagrindinių miško kirtimų projektavimas ir vykdymas III grupės ir regioniniuose parkuose esančiuose IVA grupės miškuose.

Neplyni kirtimai III miškų grupės miškuose pagal plotą sudarys 92,7 proc., IV miškų grupės miškuose – 13,4 proc. Plynais kirtimais 2019–2023 m. planuojama iškirsti 1256,4 ha, iš jų 99,9 proc. ploto IV grupės ūkiniuose miškuose.

Iš 1 ha mišku apaugusio ploto kasmet bus iškertama po 5,9 m³ bendro arba 4,5 m³ likvidinio tūrio (iš jo pagrindiniais kirtimais 3,4 m³/ha). Pagal miškų grupes likvidinio tūrio iškertama: II grupės miškuose– 1,9 m³/ha, III grupės miškuose– 5,4 m³/ha ir IV grupės miškuose – 4,6 m³/ha. Kadangi III grupės miškų yra nedideli plotai (apie 240 ha), o brandžių ir perbrendusių medynų yra daug, pagrindiniais kirtimais projektuojama kirsti vidutiniškai apie 3 ha per metus ir projektuojama nemaži plotai ugdomųjų kirtimų, daug sausuolių ir virtėlių, todėl šios miškų grupės miškuose naudojimas yra didesnis negu IV miškų grupės miškuose.

PROJEKTUOJAMA METINĖ KIRTIMŲ APIMTIS

Kirtimų rūšys	Metinė apimtis						
	Plotas, ha	tūris, tūkst. m ³		likvidinio tūrio proc. nuo bendro tūrio	likvidinis tūris, tūkst. m ³ , pagal miškų grupes		
		bendras	likvidinis		II	III	IV
Pagrindiniai kirtimai	254*	**71,9	56,5	78	-	0,7	55,8
Ugdymo kirtimai	510	17,2	10,3	60	0,2	0,2	9,9
Sanitariniai kirtimai	x	8,4	6,7	80	1,0	0,5	4,0
Kiti kirtimai	x	2,5	2,0	80	0,5	0,3	1,2
Iš viso		100	75,5		1,7	1,3	72,5

*ekvivalentinis plotas

**bendras tūris be 3 procentų paliktų bioįvairovei

Bendras einamasis medynų tūrio prieaugis – 6,96 m³/ha. Per pirmąjį penkmetį II miškų grupės miškuose projektuojama vidutiniškai iškirsti 43 proc., III ir IV miškų grupių miškuose – 88 proc. bendro prieaugio. Bendras prieaugio naudojimas sudarys 85 proc. Tokia medienos ruošos apimtis atitinka darnaus miškų ūkio principus, kai iškertamos medienos kiekis neviršija jos prieaugio. Likusi prieaugio dalis bus kaupiami ateities kartoms. Medienos naudojimo procentas – 3,2 proc. viso medienos tūrio. Kasmet miško kirtimais bus apimama 4,5 proc. viso medynų ploto.

Potencialiai naudotinių miško kirtimo atliekų kiekio įvertinimas. Kirtimo atliekos sudarys apie 36 proc. (24051 m³) suprojektuoto kirsti pagrindiniais ir ugdymo kirtimais tūrio. Metiniai energetinės medienos su žieve ištekliai atskirais kirtimais pagal iškertamą tūrį, jaunuolynų ugdymo kirtimais sudarys 10,4 proc. (2509 m³), retinimo – einamaisiais kirtimais – 11,9 proc. (2864 m³) ir pagrindiniais kirtimais – 77,7 proc. (18678 m³). Kirtimo atliekų struktūroje šakos sudarys apie 40 proc., sausuoliai ir malkos energetiniai medienai – 44 proc., smulkūs medeliai – 10,4 proc. ir stiebų viršūnės – 5,6 proc.

Miško atkūrimas. Miško atkūrimo fondą sudaro 836,4 ha inventorizuotų neapaugusių miškų plotų ir 1256,4 ha medynų suprojektuotų kirsti plynai 2019 – 2023 metais, iš viso 2092,8 ha. Želdinti numatoma apie 61 proc., paliekama želti – 39 proc. ploto, taip pat bus taikomas ir mišrusis atkūrimo būdas. Metinė miško atkūrimo apimtis pirmajam penkmečiui – 291 ha. Visus iškirstus medynus projektuojama atkurti per 3 metus. Priklausomai nuo naujos miško įveisimui tinkamos valstybinės žemės įsigijimo galimybės, siekiant didinti Lietuvos miškingumą, kasmet planuojama įveisti apie 4 ha miško.

Kiti darbai. Numatytas kasmetinis prižiūrimų miškų ribinių linijų su kitais naudotojais atnaujinimas iki 1,5 m. pločio: dalį kvartalinų, aplinkinių linijų reikia naujai išvalyti, jų kasmet planuojama atnaujinti apie 70 km. Padalinio miškuose per dešimtmetį planuojama statyti naujų kelių apie 2,6 km. ir rekonstruoti 9,45 km. senų kelių

Miško apsauga. Suprojektuota sanitarinių kirtimų apimtis – 6,7 tūkst. m³ likvidinės medienos per metus. Vadovaujantis Miško sanitarinės apsaugos taisyklėmis rekomenduotos biologinės, cheminės ir kitos sanitarinės miškų apsaugos priemonės.

Priešgaisrinė apsauga. Parengtas priešgaisrinio tvarkymo planas visai miškų teritorijai. Miškai suskirstyti degumo klasėmis: aukšto degumo (19 proc. miškų), vidutinio degumo (16 proc.) ir žemo degumo (65 proc.). Numatytas kasmetinis mineralizuotų juostų atnaujinimas (apie 15 km per metus), parengtas miškų priešgaisrinių priemonių žemėlapis.

Medžioklėtvarka. Regioninio padalinio miškai yra priskirti elnių veisimo zoni. Apskaičiuotas leistinas žvėrių skaičius – 385 sąlyginiai elniai (256 elniai, 14 briedžiai ir 312 stirnų). Leistina šernų banda – 443 vnt. Nustatytas minimalus papildomų pašarų kiekis žiemos sąlygomis (68,8 t.), rekomenduojamas pašarinių laukelių plotas - 27 ha. Numatytos biotechninės ir želdinių apsaugos priemonės.

Miškų sausinimas. Miškų sausinimas ateinančiame vykmyje pagal techninius projektus nenumatomas. Pagal laikiną Lietuvos miškų sertifikavimo standarto 2014 m. punktą 6.3.5 „miškų plotai nepaveikti esamų sausinimo sistemų neturi būti sausinami, išskyrus atvejus kai tiesiami nauji keliai“, 6.3.6 punktą numato „Jei želdinimui ruošiant dirvą įrengiamos vagos (tik L ir U hidrotopų augavietėse), jų gylis turi būti ne didesnis nei 70 cm.) Nenusausintos žemės sudaro apie 1409 ha, tačiau sausinti tikslinga tik IV miškų grupėje atskirus užmirkusius bei pelkinius medynus (789 ha) taikant vietinės melioracijos būdus. Numatoma sausinamojo tinklo priežiūra 40-45 km. per metus

Rekreacija ir poilsio organizavimas miškuose. Regioninio padalinio administruojamų miškų teritorijoje rekreacinės paskirties miškai užima 217,9 ha plotą, tai yra 1,2 proc. viso ploto. Rekreaciniams miškams priskirti miško parkai, rekreaciniai miško sklypai, saugomų teritorijų rekreacinių zonų miškai, miestų miškai. Regioninio padalinio miškams parengtas rekreacinio sutvarkymo projektas. Įrengta 23 rekreacijos objektų (poilsivietės, atokvėpio vietos, takai, regykla, ir žaidimų aikštelė), 5 jų siūloma atnaujinti ir 7 objektus įrengti naujus. Rekreacinei miškų vertei padidinti suprojektuoti kraštovaizdžio formavimo kirtimai (22,2 ha).

Gamtosauginių priemonių plane apibūdintos visos saugomos teritorijos, Natura 2000 tinklo teritorijos, Lietuvos Respublikos saugomos gyvūnų, augalų ir grybų rūšys, paukščių lizdavietės, kartinės miško buveinės, biosferos poligonų paukščių veisimosi vietos ir jų apsaugos zonos, kitos ekologiškai vertingos teritorijos: pelkiniai miškai, natūralios miško pelkės, laukymės, miško sklypai su pavieniais senmedžiais. Suprojektuotas kompleksas gamtosauginių miško ūkinių priemonių biologinei įvairovei išsaugoti ir gausinti.

Baigiamojoje projekto dalyje pateiktas projektinių sprendinių ekonominis, ekologinis ir socialinis vertinimas. Suprojektuotos miškų ūkinės priemonės užtikrins tausojantį, daugiataksių miško naudojimą, palaikantį miško ekosistemų stabilumą, esamų gamtinių bei kultūros vertybių ir biologinės įvairovės išsaugojimą, taip pat ekonominę naudą.

Miškotvarkos poskyrio vadovas Artūras Gustainis
2019 m. vasario 22 d.